

19 letni mladenič padel s senika in se ubil. Na Janžekovskem vrhu pri Sv. Urbanu pri Ptujju se je zgodila nesreča, pri kateri je bil ob življenju 19 letni mladenič Anton Satler. Omenjeni je spal na seniku s 14 letnim pastirjem. Ker mu je bilo ležišče pretrdo, se je preselil na drugo, mehkejšo mesto. Z novega ležišča pa je zdrknil v spanju v gumno in obležal mrtev s prebito lobanjo.

Strela jih je samo prestrašila, a ne poškodovala. Med hudo uro na Šmarni gori pri Ljubljani so se umaknili ljudje deloma v cerkev in deloma v tamkajšnje gostilno. Strela je udarila v zvonik. Z zvonika je preskočila na tamkajšnje stojnico in razmetala deske, nato pa je švignila skozi okno naravnost med ljudi v krčmi. Na srečo je nekatere samo oplazila, sicer je pa brez večje nesreče zopet zgnila. Ljudje, ki so vedrili v gostilniški sobi, so si kmalu opomogli od strahu in hvalili Boga, da jih ni zadelo — hujše.

Prva pomoč po toči oškodovanim. Kot prvo pomoč po toči oškodovanim je nakazala banovina za okraj Celje 85.000 din, za okraj Slov. Konjice pa 45.000 din. Prva podpora je namenjena za nakup semenja, umetnih gnojil, škropiva in drugih sličnih potrebščin.

Banovinski vinarski in sadjarski zavod v Mariboru opozarja vinogradnike, da izvrše peto škropljenje proti peronospori do 30. julija. Deževno vreme bo razvoj bolezni zelo pospešilo povsod tam, kjer škropljenje ne bo pravilno in pravočasno izvršeno.

Otvoritev pohorske ceste nepreklicno dne 4. avgusta. Po Mariboru in okolici neki neodgovorni ljudje raznašajo vesti, da se je blagoslovitev in otvoritev ceste Reka—Sveti Arah preložila za poznejši čas. To ni res! Slovensna blagoslovitev in otvoritev se bo vršila ob vsakem vremenu v nedeljo, 4. avgusta. Začetek slovesnosti ob 9 v Reki pri Hočah. Ob desetih bo na kraju nove banovinske ceste v gozdu pod Sv. Araham blagoslovitev in otvoritev ceste. Ob 11 bo pri cerkvi sv. Arah pod milim nebo služba božja (prevz. gošp. knezoškof dr. Tomažič). Popoldne bo ljudska veselica. Udeležence opozarjamo, da si naj sami oskrbijo avtomobile za vožnjo na vrh Pohorja, ker pripravljani odbor ne more dobiti dovolj vozil.

Kralj boter devetemu viničarskemu sinu. V Illovcih v župniji Sv. Miklavž pri Ormožu se je rodil viničarski družini Matije Jerebiča deveti sin, kateremu je botroval naš kralj Peter II. po svojem zastopniku g. polkovniku Petru Kilerju iz Maribora. Kraljevega zastopnika so sprejeli pred cerkvijo v Šmiklavžu krajevni uradi, društva in velika množica domačinov. Pozdravne besede je izrekel kralje-

vemu odposlancu g. župnik p. Anzelm Polak, ki je poudaril zvestobo in veliko ljubezen Šmiklavčanov do kraljeve hiše. Ob koncu govora je zaklical Nj. Vel. kralju »Bog živi!«, godba pa je zaigrala državno himno. Zahvali g. polkovnika so sledili pozdravi predsednika gasilske čete, g. šolskega upravitelja in slovenskega fanta v kroju. Kraljevi odposlanec je viničarjevo družino obdaroval in se dal slikati v njeni sredini.

Zopetni pristanek nemških poskusnih balonov. Pred nedavnim smo poročali, da je pristal v okolici Pragerskega nemški poskusni balonček vremenoslovske postaje v Lindenberga v Nemčiji. Dne 23. julija okoli pol dneva je naletel v Brežah v občini Poljčane blizu svojega doma posestnik Petrinjak na balonček z merilnim aparatom št. 1672. Balonček in padobran sta nekoliko trpela na vožnji iz Nemčije na Spodnje Štajersko. Balonček je imel listek, kateri je vseboval prošnjo, kaj naj napravi z njim najditelj. Vožnja je trpela komaj nekaj ur, ker je bil balonček na Nemškem izpuščen 23. julija in je še isti dan pristal pri nas. Posestnik Petrinjak je oddal najdbo okrajnemu načelnstvu, ki jo bo poslalo nazaj zgoraj omenjeni opazovalni postaji. — Iz zgoraj omenjene vremenske opazovalnice je pristal balonček z merilnimi napravami tudi v St. Vidu nad Valdekom. Tam je našel balon na svojem posestvu Jožef Aberšek in je ukrenil vse potrebno, da bo dobila opazovalnica merilne aparate, ki so bili v balončku.

Vrste kmečkih delavcev se množijo. V torek, 30. julija, je Vinarska šola v Mariboru poslala med kmečko ljudstvo 27 absolventov. Učiteljstvo Vinarske šole pod vodstvom g. ravnatelja Priola je v vzgojo in izobrazbo teh svojih fantov vložilo mnogo truda, ki ni bil zaman. Učni uspeh je namreč nadvse zadovoljiv. Tako je Vinarska šola iz najboljših kmečkih fantov, ki se na tej šoli zbirajo leto za letom, ustvarila res idealne delavce na združnem in kmetijskem strokovnem polju med našim kmečkim ljudstvom. Taki delavci so nam danes bolj kot kdaj koli potrebni, kajti novi časi, ki se nam približujejo, bodo potrebovali haš take ljudi. Iz tega ozira moramo biti banovini in učiteljstvu šole iz srca hvaležni za vse, kar so za vzgojo fantov storili. Učiteljstvu in učencem pa k uspehu iskreno častitamo!

Novo cesto gradijo iz Štor proti št. Janžu nad Štorami in Svetini. Cesta je že zgrajena v precej dolgi progi pod št. Janžem in se bo gradnja nadaljevala sedaj proti Štoram, pozneje pa se bo podaljšala še do Svetine. Cesta, v kolikor je že zgrajena, je prav lepa in bo za vsak vozovni promet sposobna.

Kratke tedenske novice

Anglija je priznala 23. julija novo češko-slovaško vlado, ki je bila sestavljena v Londonu.

Novi angleški vojni preračun znaša okoli 800 milijard dinarjev. Anglija je v vojnih izdatkih pred Nemčijo.

Najnujnejše delo novih vlad v baltičkih državah, ki so bile sestavljene iz komunistov, je bila — odpuščanje konkordata.

Sovjetski vrhovni svet bo sklican na zasedanje 1. avgusta. Ob tej priliki bo določena nova uprava v priključnih baltičkih državah ter v Besarabiji in Bukovini.

Norveška vlada v Londonu je poslala norveškemu parlamentu izjavo, v kateri poudarja, da bo nadaljevala vojno ob strani Anglije.

Romunska vlada je odpoklicala iz Londona svojega poslanika radi zaostritve odnosov med Romunijo in Anglijo. Angleška vlada je namreč po svojem poslaniku posvarila romunsko vlado glede njenega ravnanja z angleškimi državljani.

Anglija je sklenila raztegniti pomorsko zaporo tudi na Španijo in Portugalsko, češ da ti dve nevtralni državi dobavljata Nemčiji surovine, ki jih uvažata iz čezmorskih dežel.

Po izjavi sovjetskega komisarja za vojno mornarico Kuznecova bo rusko brodogradništvo najmočnejše na svetu. Lani je bilo zgrajenih 112, letos pa nadaljnjih 168 najmodernejših vojnih ladij.

Stoletnice otroških vrtcev so praznovali zadnje dni v Nemčiji.

40 letnico vladanja je slavil zadnje dni italijanski kralj in cesar Viktor Emanuel. Jubilat se je rodil leta 1869. Poročil se je leta 1896, s hčerko rajnega črnogorskega vladarja Nikita.

Predsednik Slovaške dr. Tiso je podpisal ukaz, po katerem je Tuka postavljen za zunanjega ministra, Mach pa za notranjega ministra in bo prevzel ponovno poveljstvo nad Hlinkovo gardo.

Med Anglijo in Japonsko je izbruhnil nov hud spor. Japonci so retirali, ne da bi navedli razloga, v petih mestih na Japonskem 11 uglednih angleških industrijalcev.

Do 26. julija se je preselilo iz Romunije v Besarabijo 149.974 Besarabcev. Preseljevanje se še nadaljuje.

Zasedeno Francijo so razdelili Nemci na pet okrožij, v katero se bodo mogli vrniti francoski legatci v smislu nemških odredb.

Francoska vlada bo objavila prihodnje dni seznam tistih oseb, ki bi naj bile postavljene radi vojne krivde pred izredno sodišče.

V Združenih ameriških državah so imeli v minulem tednu 40 stopinj Celzija vročine.

Neznosna vročina je zahtevala v Združenih ameriških državah v teku minulega tedna 550 smrtnih žrtev sončarice.

Parlamentarne volitve bodo v jeseni na Švedskem. Voilni boj je pričel s shodi zadnje nedelje.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 18, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

bil znamenit primaš, ki ga je nekdanji madžarski ministrski predsednik Koloman Tisza imel zelo rad in ki je večkrat igral tudi staremu Francu Jožetu. Njegov sin, ki je obiskoval glasbeno akademijo, je družil v sebi staro cigansko nadarjenost za glasbo z moderno muzikalno kulturo. S ponosom je pripovedoval, da ni igral samo zadnjemu avstrijskemu cesarju, temveč tudi angleškemu kralju in holandski kraljici. V starosti 46 let je umrl za boleznijo na ledvicah.

Čebele usmrtila slona. Slon velja za debelo-kožca, ki mu nobena stvar ne more kmalu do živga. Kakor pa kaže neka vest iz Kalkute, bo malo drugače. V bližini Madrasa je nekoga slona napadel roj čebel.

Mogočni Jurij

Povest iz domačih hribov

*

»Počakajte, prosim, trenutek; bom poklicala gospodično,« je odgovorilo dekle in odhitelo skozi zadnja vrata. Še preden sta minuli dve minuti, je prišla trgovka. Nekaj trenutkov je strmela v tujko, potem pa je planila k nji:

»Za božjo voljo, Tilka, ali si ti? Ali je mogoče?«

»Dober dan, Trezika,« je rekla Tilka hladno in ponudila Treziki komaj prste, ne pa cele roke; »ali bi se lahko na samem kaj pomenili?«

»Seveda. Stopi z menoj v sobo!«

Skozi stranska vrata in skladišče sta prišli v svetlo prijazno sobo, ki je gledala na vrt. Trezika je pomagala Tilki, da si je slekla plašč, potem jo je posadila na sofo, sama pa si je pristavila stol.

Nekaj časa sta gledali druga drugo. Nobena se ni posebno spremenila. Končnica je v svoji elegantni obleki bila videti večja, obraz ji je postal še ljubkejši, koža še bolj bela in nežna kakor nekdanj; kodrast lasje so se še svetili zlatorumeno, le na čelu je bila rahla brazdica.

14 Trezika je bila nekoliko polnejša ko prej kdaj, pa tudi ona se ni nič postarala; na obrazu ji je bila tiha otožnost.

Celo minuto sta obe molčali, kakor da vsaka pričakuje, kdaj bo druga začela in spregovorila. Nazadnje je dejala Trezika:

»Tilka, govori vendar! — Kaj je s teboj? Tako čudna si. Od kod prihajaš?«

»Najprej mi ti odgovori!« je dejala Tilka še vedno hladno. »Ali sva si še, kakor sva si bili? Ali se je najino prijateljstvo razbilo?«

»Zakaj neki? Kako bi se bilo najino prijateljstvo razbilo?«

»Saj mi nisi hotela več pisati.«

»Kako bi ti naj bila pisala, ko pa že tri leta nisem mogla zvedeti, kje si, čeprav sem na vse strani spraševala?«

»Tudi na moja pisma z Brezij mi nisi odgovorila.«

»Tri tvoja pisma so se izgubila in tudi mojih ena karta.«

Tilka je neverna zmajala z glavo.

»Čakaj, ti bom dokazala,« je rekla Trezika in je šinila iz sobe.

Šele čez sedem ali osem minut se je vrnila in je izročila prijateljici pismo, ki ga ji je pisala 16. januarja 1891. in ki ga je pošta vrnila z opombo: »Odpoto-

Najdeno truplo utopljenega delavca. »Slov. gospoda« ja poročal, da je utonil 14. julija pri kopanju v Breznu ob Dravi 28 letni Jožef Melhar, poročen delavec v Westnovi tovarni v Celju. Njegovo truplo so našli v jezu na Fali in so ga prepeljali v Celje, ker je bil rajni iz Ložnice pri Celju.

Požari

V viničarskem poslopju posestnika Vivoda v Gabrovniku pri Slov. Konjicah je izbruhnil ogenj. Na mah je bila lesena in s slamo krita hiša v objemu plamenov. Gašenje je bilo onemogočeno zaradi pomanjkanja vode. V hiši je stanoval delavec Franc Grosek, kateremu je zgorelo pohištvo ter nekaj živeža. Vivod ima škodo le delno krito z zavarovalnino.

V Bratislavcih pri Polensaku je izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Potrča. Zgorelo je gospodarsko poslopje, sosedna hiša in štiri svinje. Škoda znaša 40.000 din.

Zogojni odpust iz kaznilnice. Iz mariborske maške kaznilnice so odpustili pogojno 28 kaznjencev.

25 krat kaznovana, a je še zagrešila sleparijo. V Mariboru je bila izročena sodišču šivilja Frančiška Simonič od Sv. Andraža v Slov. goricah, ki je bila že 25 krat kaznovana radi sleparij in tatvin. Njena največja kazen je znašala pet let težke ječe. Tokrat in že šestindvajsetokrat je zagrešila večjo goljufijo. Od inženirjeve soproge Roze Kotnik je izvabila platna za perilo v vrednosti 4000 din ter še 1000 din gotovine za delo, od trgovke Ivanke Legat pa 900 din gotovine.

Hudobija, ki zasluži ostro kazen. Iz Slatine Radenci poročajo: Pri posestniku Francu Kupljenju na Radenskem vrhu sta se zglasila Alojz

Roškar in Feliks Slana z Radenskega vrha. Ker jima radi vinjenosti niso postregli s pijačo, sta nasekala in poškodovala iz masčevanja starejši oreh. — Posestniku Jakobu Himelrajhu v Murščaku sta Jakob Strniša in njegov sin iz masčevalnosti izruvala več drevesc. — Posestniku Fr. Vrečiču v Boračovi je narezal leta 1938. neznanec 400 sadik zelja. Letos se je ujel prvotni neznan masčevalec pri istem delu, ko je v noči spet narezal istemu posestniku 175 sadik zelja. Na kratko označena masčevalnost se bo razčistila pred sodiščem in zasluži strogo kazen.

Spečemu vozniku izmaknil z voza dragocene cevi. V Slov. Bistrico je peljal iz Maribora uslužbenec Jožef Soršak 17 jeklenih cevi. Pred Sv.

Jožefom v bližini Bistrice je voznik zaspal in nekdo mu je izmaknil z voza štiri 2100 dl vredne cevi ter izginil. Orožniška poizvedovanja so dognala, da je pripeljal mimo spečega voznika tovorni avto iz Gorenjske. Sofer Valentin Kepa je naložil cevi na avto, jih odpeljal v Komendo in jih pustil pri nekem trgovcu. Orožniki so cevi zaplenili.

Vlom pri posestniku. V štajngrobu pri Novi Štiti je bilo vlomljeno pri posestniku Jakobu Strnadu. Vlomilec je odnesel 3000 din gotovine.

Tatvina vina. V Ljubecni pri Celju je bilo ukradenih iz Jesenikove kleti dvakrat po 300 litrov vina v vrednosti 1500 din. Oblast je izsledila krivca po kozarcu, katerega je našla pri njem.

Po svetu

Velika in obsežna povišanja v nemški vojski. Vodja nemške države Hitler je kot najvišji vojaški poveljnik izvršil celo vrsto vojaških napredovanj, ki jih je objavil v posebno počastitev odlikovancev pred državnim zborom 19. julija. Hitler je predvsem poudaril v svojem govoru pred poslanci, koliko se ima nemška vojska in z njo nemški narod zahvaliti dosedanjemu generalnemu feldmaršalu Göringu, stvaritelju nemškega vojnega letalstva. Zato ga je imenoval za državnega maršala ter mu podelil veliki križ železnega križa. Naslov »državni maršal« se je tokrat pojavil prvič. V 14. stoletju je bil vrhovni vojaški poveljnik nemške »državni general feldmaršal«. Njegov čin je bil višji od činov vseh maršalov in knezov. Princ Evgen je bil n. pr. takšen »državni generalfeldmaršal«

in po njem še nekateri avstrijski generali. Naslova »državnega maršala« pa ni bilo. V srednjem veku je Nemčija sicer poznala naslov »državnega višjega maršala«, toda ta naslov ni bil vojaškega, temveč dvornega značaja in je pozneje za stalno prešel na saške zbornе kneze. — Vrhovni poveljnik suhozemne vojske general Brauchitsch je bil povišan v generalnega feldmaršala in z njim še 11 zaslužnih generalov, med njimi poveljniki posameznih nemških armad generali Rundstedt, Leeb, Reichenau, List in Kluge, nadalje načelnik Hitlerjevega glavnega stana Keitel ter trije generali letalstva: Milch, Sperle in Kesselring. Mnogo generalov je bilo imenovanih za generaloberste.

Primerjava vojne moči med Anglijo na eni strani in Nemčijo ter Italijo na drugi strani.

Nemška vojaška godba igra v francoskem mestu

Od Nemcev zajeti ogromni francoski topovi

vala — ni znano, kam. Tilka je motrila kuverto, vzela pisanje iz nje in ga pazljivo prebrala. Čez nekaj časa je vprašala začudeno:

»Kako je mogoče, da se pisma kar po vrsti izgubijo?«

»Saj se niso izgubila, ampak nekdo jih je prestregel,« je povedala Trezika. »Zase si mislim, kdo je bil. Po mojem nihče drug kakor Urh, tvoj brat.«

»Kaj? Urh naj bi jih bil prestregel? Zakaj pa?«

»O tem se bova pozneje pogovorili... Zdaj bi rada o tebi kaj izvedela — od kod prihajaš, kako se ti je godilo, kaj te je spet proti domu pripeljalo. Mnogo skrbi in strahu sem se naučila zaradi tebe.«

»Torej me nisi pozabila? Še me imaš malo rada?«

»Kako moreš vpraševati, Tilka? Ti si mi moja ljuba in edina prijateljica!«

Tilka je planila pokonci, objela prijateljico in zahtela na njeni rami:

»Moj Bog, tedaj imam na vsem svetu vendar še nekoga, ki me ima rad!«

Potem se je začela jokati, da jo je vso treslo.

»Za božjo voljo, Tilka, nikar tako!« jo je opominjala Trezika. »Pametna bodi, pomiri se in povej mi, kako je bilo!«

Šele čez nekaj časa se je Tilka pomirila.

»O sebi bi ti mogla malo in veliko povedati, pa ti bom na kratko,« je dejala.

Potem je pripovedovala, kako se ji je zadnja tri leta godilo, pa le v glavnih obrisih.

Tilka je bila čisto zagrenjena, ko na svoje zadnje, nujno pismo, ki ga je dne 10. januarja 1891. pisala Treziki, v naslednjih dneh ni dobila odgovora. Prav tisti čas je prišlo ono lažnivo, nesramno pismo od Lizke Škerjanc, ki mu je Tilka tem raje verjela, ker ji je Trezika že poprej enkrat nekaj o nekih marnjih omenila, ki da se plečejo okoli njenega moža, mož ji pa na njeno novotno voščilo tudi ni odgovoril. Ker je Trezika tudi molčala, si je Tilka vse obrnila na hudo. Bila je prepričana, da se ji je Jurij izneveril; to jo je tako strašno zadelo, da ni mogla ne spati ne jesti in z nikomur govoriti; hodila je z objokanimi očmi kakor izgubljena ovca. Ko sta gospod Majer in njegova tašča silila v njo, jima je nazadnje razodela svojo žalostno usodo in povedala vse, kako je z njo in zakaj je šla od doma; kajti doslej je to skrivala pred njimi. Gospod Majer in stara gospa, ki sta bila v kratkem namenjena na pot, sta ji odslej na moč prigovarjala, naj gre z njima in naj ostane pri otroku za varuško. Tilka se ni dolgo upirala; saj bi se bila od male Lidije itak težko ločila, denarja tudi že ni več imela in na kako drugo službo ni bilo upanja. Z domačimi ni hotela imeti nobenega opravka več, vrniti se domov pa bi bila še manj hotela. Otrok bi ji itak ne

Orjaška žival je podrla neko drevo in pri tem razdejala gnezdo čebel. Pobesnele žuželke so se zakadile v žival, slon pa jo je pobrisal, kar so ga nesle noge. Ni mu pomagalo. Čebele so ga tako dolgo zasledovale, da se je zvrnil, nakar so ga opikale do smrti. Znanostni podoben primer doslej ni bil znan.

Najhitrejši govorniki. Filologi so ugotovili, da so Francozi najhitrejši narod, kar se tiče govorjenja. Na minuto izgovore do 350 zlogov. Na drugem mestu so Japonci s 310, na tretjem Nemci z 250 in na četrtem Angleži z 220 zlogi na minuto. Najpočasnejša v govorjenju so neka polinezjska ljudstva, ki izgovore komaj 50 zlogov na minuto.

Po nemški statistiki ima Velika Britanija okrog 48 milijonov prebivalcev, Nemčija 85, Italija pa 45 milijonov. Državi osi razpolagata torej s 130 milijoni ljudi. Število moških v starosti od 18 do 50 let, ki prihajajo v poštev za vojno službo, znaša v obeh taborih 25% vsega prebivalstva. Po tem bi bilo Veliki Britaniji (če ne štejemo kolonij) na razpolago okrog 12 milijonov, Nemčiji in Italiji pa nad 32 milijonov vojakov in moč za uporabo v vojnih industrijah.

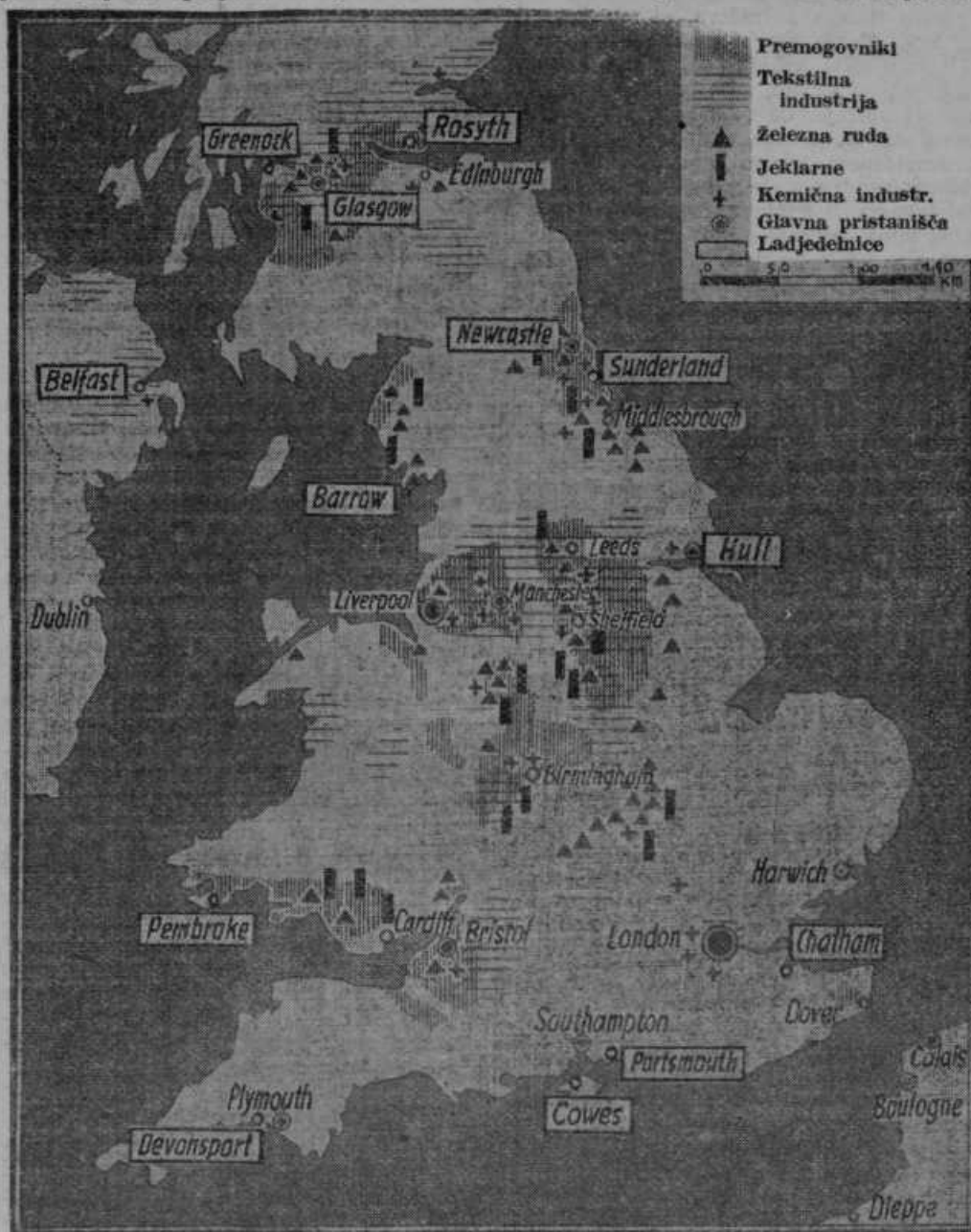
Francoska vlada proti vojnim krivcem, dezerterjem in nepokornim. Petainova francoska vlada je izdala odločbo, po kateri pridejo pred sodišče bivši ministrski predsednik Daladier in še trije ministri radi vojne napovedi Nemčiji in vodenja vojne proti njej. Daladier je bil prepeljan iz francoske severnoafriške kolonije Maroko v glavno francosko пристanišče Marseille. Razen tega je določeno, da bodo vsi francoski državljani, ki so zapustili ozemlje Francije med 10. in 30. junijem, izgubili državljanstvo in vso imovino, razen če dokažejo, da so bili nujno zadržani. Ista kazen zadene tudi one, ki se v francoskih prekomorskih posestih ne ravna po odredbah Petainove vlade.

Kake dobrate je dobila sovjetska Rusija z zasedbo Besarabije? Z zasedbo Besarabije je dobila sovjetska Rusija in izgubila Romunija po romunski gospodarski statistiki: 20% koruze, katero je dajala Romuniji Besarabija, dalje 37% ječmena, 17,5% pšenice in 30% celokupnega pridelka rži. V Besarabiji je bila žetev vselej dobra, čeprav je drugod zatajila. Letos n. pr. bo romunska žetev v ostalih krajih države za 20% slabša od lanske, v Besarabiji pa boljša, kakor že 20 let ni bila taka. Od romunskega izvoza sončnice v Nemčijo je dajala Besarabija 80%, soje (znameniti in rodovitni manžurski fižol, iz katerega pridobivajo razna najfinejša olja in je tudi njegova cima izdatna živinska krma) pa 85% izvoza. Nemško društvo, ki je gojilo sojo, je izgubilo blizu 500 milijonov lejev vloženega kapitala ter nadaljnjih 500 milijonov, ki jih je kreditiralo kmetom za žetev, preracunano na 10.000 vagonov. Z izgubo Besarabije je Romunija prenehala kot izvoznica soje in sončnic. Besarabija je tudi imela tretjino vinogradne kulture Romunije na prostoru 350.000 ha. V Besarabiji sta bili tudi dve, v severni Bukovini pa ena največjih sladkornih tovarn Romunije.

Krščanska družina je cilj stremljenja vseh tistih, ki se resno trudijo, da bi obnovili sedanjo človeško družbo. Osnovna celica družbe je družina. Zdrava družina — zdrava družba, bolna družina — bolna, razpadajoča družba. Med tistimi činitelji, ki hočejo sedanje

človeštvo obnoviti iz njegove osnovne celice — družine, je v prvi vrsti katoliška Cerkev. Papež Pij XI. je izdal prav lepo okrožnico o krščanskem zakonu in o krščanski družini. Iz te okrožnice zajemajo pouk in pobudo ne samo katoličani, marveč tudi nekateri protestantje in ločeni kristjani. Sedanji papež Pij XII. kaj rad sprejema novoporočence, da

jih opominja na pomen, važnost in naloge krščanske družine zlasti v sedanji dobi, ko pustoši po raznih narodih bela kuga, ko propada morala in se širi nekrščanska vzgoja mladine. S posebnim priznanjem govori sveti oče o takih družinah, v katerih je mnogo otrok in katere so prešinjene z duhom pravega životvornega krščanstva. Tako je nedav-

Zemljevid Anglije in kraji njene industrije

Ruski car Aleksander III. je bil človek ne- navadne telesne sile. Igraje je pretrgal celo igro kvart in s prsti zvil kovanec za pet rubljev. Nekoč ga je avstrijski poslanik nadlegoval z raznimi pretiranimi zahtevami in ker je car vse zahteve odločno odklonil, se je Avstrijec spozabil in zapretil, da bo Avstrija mobilizirala tri kore svoje vojske na ruski meji, da bi s tem dala poudarka svojim zahtevam. Aleksander III. pa je posegel po srebrnih vilicah, jih skril v zanko ter položil pred poslanika: »Takole bom napravil z vašimi tremi kori.« Poslanik dunajskega dvora je nato preplašen utihnil.

Ruski car Nikolaj I. je pri inspekciji kadet- skega korpusa opazil na

dali, še pustili bi je ne do njiju; morda bi jima več škodovala kakor koristila, če bi se blizu doma kam spravila. Tako je torej šla z Majerjevimi na Gorico in Trst pa dalje z ladjo v Split. Povsodi so ostali kak teden, o veliki noči so šli v Dubrovnik, leto pa so prebili v Švici. Tu je vedeti minula gospoda žalost za rajno ženo, vedno bolj je bil okoli Tilke in nekega dne jo je kar naravnost vprašal, če bi ga hotela vzeti. Da ne sme, tega kot protestant ni razumel in je šilil še naprej v njo. Tako Tilki ni ostalo nič drugega, morala je zapustiti družino, ki je bila tako dobra z njo. Težko se je ločila, najteže od male Lidije. Na srečo je med oglasi v časopisu našla kmalu drugo službo, in sicer pri neki grofici Kristalnik, ki jo je vzela za svojo družabnico. Ni imela drugega dela, morala je stari gospe pomagati pri oblačenju in biti vedno okoli nje. Čeprav je bila grofica že stara, je bila kakor obsedena od neugnane želje, potovati in po- tovat; ni imela nikjer obstanka in je kvečjemu kak teden prebila v kakem kraju. Z grofico je prepotovala Tilka vso Švico, prišla v Benetke, v Rim, v Neapelj, na Sicilijo, potem na Grško, v Carigrad, v Sveto deželo, v Egipt, pa spet nazaj v Dalmacijo in v Italijo, kjer sta zadnje zimo prebili. Pa čim dalje po svetu je prišla, tem bolj se je Tilki tožilo po domu in po otrokih. Ko kamen jo je tiščala tudi negotovost, ko ni vedela, kako je še kaj doma. Da bi se vsaj tega kamna rešila, je v začetku marca pisala domačemu župniku in ga prosila, naj ji

sporoči, kako je z njenimi ljudmi. Toda prejšnji gospod, ki je Tilki toliko dobrega storil, je že dve leti počival za cerkvijo; namesto njega ji je čez nekaj časa odgovoril novi šentanelski župnik in ji sporočil, da je Končnik domačijo prodal in da si je v Podklancu kupil večjo kmetijo, dalje, da je njen oče pred poldrugim letom umrl in da se je njen brat Urh oženil; o Treziki je pisal, da se je preselila v sosednje mestece, kjer si je vzela trgovino z mešanim blagom v najem. To kratko sporočilo Tilki ni bilo dosti, le povečalo je še njeno hrepenenje po domu. Nazadnje ni imela več obstanka, prosila je svojo gospo za štirinajst dni dopusta in gospa ga ji je rada dovolila. Hotela je le svojo nekdanjo prijateljico Treziko obiskati in, če bi bilo mogoče, svoja otročička videti... Z opoldanskim vlakom se je danes pripeljala in si je za več dni najela sobo v gostilni »Pri orlu«, kjer je prej kdaj njen mož navadno prenočeval, kadar so ga opravi zadržali v mestu. Ko je pojužinala, je prosila gospo gostilničarko, da je prisedla, in se ji je izdala za tujko, ki je že bila v teh krajih in v bližnjem šentanelu. Zgovorna gostilničarka ji je jela pripovedovati in ji je nadrobila dosti starih in novih marnjev. Med drugim ji je pripovedovala tudi o Končniku, ki je imel prej gostilno »Pri lipi« v šentanelu, da mu je žena ušla in da že več let ni čuti o njej, ker ji ni bil zvest in se je z neko natakario spečal in njegovo razmerje ni ostalo brez posledic. Če je ženska z otrokom še pri njem, tega ne

no posebno odlikoval družino slikarja Tita Ridolfi. V posebni avdienci je sprejel očeta, mater in 16 otrok: osem sinov in osem hčerk. Najmlajše dete je mati prinesla v naročju v Vatikan pred sv. očeta.

Judje proti kristjanom. Čudno je judovsko ljudstvo. Pregarjano je na svetu od raznih avtoritarnih in nacionalnih držav, vendar ne more pustiti tistega sovraštva, ki mu je nekako v krvi. To je sovraštvo zoper krščanstvo. Ustanovitelj krščanstva, učlovečenega Sina božjega, so križali, zato se tudi krščanstvu zmiraj upirajo. Če so v največji nevarnosti, se v ime Boga zatekajo po pomoč k zavednim kristjanom, kar se je posebno zadnja leta večkrat zgodilo. Celo v krščanstvo silijo, da bi si zavarovali življenje in obstoj. Ko pa nevarnost mine, butnejo njihove slabe lastnosti zopet z vso silo na dan. To se je zgodilo na Poljskem, ko so njen vzhodni del zavzele

sovjetske čete. Ne samo, da so judje te čete z največjim navdušenjem pozdravili, kar bi se jim na vse zadnje lahko oprostilo. Šli so dalje. Niso se mogli premagati, da ne bi sovražno nastopili zoper verne kristjane, bodisi katoliške, bodisi pravoslavne, ter jih oškodavali s hujškanjem in ovajanjem. Nekaj sličnega se je, po poročilu italijanskega lista »La Stampa«, zgodilo sedaj, ko so sovjetski vojaki zavzeli Besarbijo. Judje so ta dogodek proslavili s tem, da so ubili ruskega pravoslavnega škofa v mestu Cetatea Alba in tiste ruske duhovnike, ki so pred 20 leti pobegnili iz Rusije v Besarbijo. Prav tako so tudi pobili tiste romunske duhovnike, ki niso imeli časa, da bi pobegnili. Mnogo cerkva so zažgali, mnogo hiš izropali, mnogo posestnikov ubili. Ta dejstva so nov dokaz, da ostanejo judje to, kar so bili: nasprotniki krščanstva.

nulega tedna objavljena v Solnograd, kjer ju je sprejel nemški zunanji minister Ribbentrop. Isto povabilo sta prejela bolgarski ministrski predsednik Filov in zunanji minister Popov. V poučenih nemških krogih izjavljajo, da so razgovori, ki so jih imeli nemški državniki z bolgarskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom na eni ter romunskim ministrskim predsednikom in zunanjim ministrom na drugi strani, predstavljali nadaljevanje razprav, ki so jih imeli nemški državniki nedavno s predstavniki Madžarske v Monakovem. Pri tej priliki so se uredili odnosi med Bolgarijo in Romunijo. V kakšni zvezi pa naj bi bil poklic slovaškega ministrskega predsednika in zunanjega ministra v Solnograd, pa ni znano.

Romunska državnik sta nato še odpotovala v Rim na obisk k Mussoliniju in zunanjemu ministru grofu Ciano.

Romunija središče nevarnih trenj

Romunija in sovjetska Rusija

Kakor znano, si je vzela sovjetska Rusija od Romunije Besarbijo in severno Bukovino. Kljub mirnemu odstopu teh pokrajin pa razmere med Romuni ter Rusi niso povsem izglejane. Na merodajnem mestu potrjujejo, da je izročil sovjetski poslanik Lavrentijev romunski vladi v Bukarešti opozorilo sovjetske vlade, v katerem izraža sovjetska vlada svojo nezadovoljnost zaradi raznih pojavov v Romuniji. V razgovoru z romunskim zunanjim ministrom je sporočil sovjetski poslanik tudi še željo sovjetske vlade, da bi naj prišla v Romuniji na krmilo ljudska vlada, ki bi imela več razumevanja za sodelovanje med Romunijo in sovjetsko Rusijo.

Romunska vlada je bivšega zunanjega ministra Gafencu imenovala za svojega poslanika v Moskvi in je takoj odpotoval v Rusijo. V diplomatskih krogih pripisujejo temu imenovanju in hitremu odpotovanju Gafencu v Moskvo v pričakovanju neposrednega spopada med Nemčijo in Anglijo še prav poseben pomen.

Romunija in Madžarska

Koj za Rusijo sta se lotili močno okrnjene Romunije Madžarska in Bolgarija, vsaka s svojo zahtevo po odstopu ozemlja. Prva tirja od Romunije po svetovni vojni ji odvzeto Sedmograško, druga pa južno Dobrudžo.

Ker je pa Nemčija in Italija mnogo na tem, da bi bil ohranjen v tem delu Balkana mir, se trudita obe velesili, da bi se spor radi odstopa pokrajin odložil do zasedanja mirovnih pogajanj po tej evropski vojni. Hitler je povabil pred nedavnim v Monakovo madžarskega

ga ministrskega predsednika grofa Telekyja in zunanjega ministra grofa Czakyja. Monakovskega sestanka se je udeležil tudi italijanski zunanji minister grof Ciano. Natančnih poročil o teh razgovorih javnost ni prejela. Sigurno pa je, da sta prejela predstavnika Madžarske v Monakovem od Nemcev in Italijanov navodilo, da naj odloži Madžarska razmiritev z Romunijo do po vojni.

Romunom brani Sedmograško sovjetska Rusija

Kakor kažejo razni znaki, tudi sovjetska Rusija ni za to, da bi odtrgali Madžari od Romunije Sedmograško. Rusija sili v Madžarsko kot protipritisilni radi Sedmograške s svojo zahtevo po Podkarpatski Rusiji, katero so si prisvojili Madžari po zasedbi Češkoslovaške po Nemcih. Da bi si Madžarska naklonila Podkarpatsko Rusijo, da bi ta bila bolj za vztrajanje pri Madžarski kakor za odcepitev in spojitve s sovjetsko Rusijo, je že predložila madžarska vlada parlamentu zakonski predlog o avtonomiji Podkarpatske Rusije. Predlog določa širšo avtonomijo, kar pa se ne bo zgodilo na škodo državne celote. Osnutek nosi naslov: Zakon o vojvodini Karpatki in njeni samoupravi.

Romunija in bolgarske zahteve

Ker sta Nemčija in Italija izmirili začasno Madžare in Romune, hočeta isto storiti tudi z Romunijo in Bolgarsko. Dne 23. julija je bilo iz Berlina službeno objavljeno, da sta bila romunski ministrski predsednik Gigurtu in zunanji minister Manolescu proti koncu mi-

Sporno jabolko med Romunijo in Bolgarsko

Sporno jabolko med Romunijo in Bolgarsko je že desetletja tako zvana južna Dobrudža. Pod beleženo označbo je razumeti oni del Dobrudže, ki ga je morala Bolgarija po balkanski vojni leta 1913., odnosno po svetovni vojni odstopiti Romuniji. Južna Dobrudža obsega pet prejšnjih bolgarskih okrajev Dobrič, Balčik, Kurtbunar, Tutrakan in Silistrijo. Od južne Dobrudže je Bolgariji ostalo samo deset občin. Ostali del južne Dobrudže, ki obsega 7726 kvadratnih kilometrov s 378.000 prebivalci (leta 1930.), pa je morala Bolgarija odstopiti Romuniji. Južna Dobrudža predstavlja približno eno tretjino celotne površine Dobrudže, ki sega do izliva Donave. Po romunskem ljudskem štetju je imela leta 1937. celotna Dobrudža 22,6% bolgarskega prebivalstva, ki odpade predvsem na južno Dobrudžo.

Agrarni značaj in bogastvo južne Dobrudže

Južna Dobrudža ima predvsem agrarni značaj. Ker je pokrajina zelo rodovitna, odpade na nerodovito površino le okrog 7%. Po statistiki iz leta 1937. je znašal v južni Dobrudži pridelek pšenice 1,6 milij. metrskih stotov, pridelek koruze 1,0 milij. metrskih stotov, pridelek rži 1,1 milij. metrskih stotov in pridelek ječmena 0,6 milij. metrskih stotov. Znatna je v južni Dobrudži tudi produkcija oljnatih rastlin, ki obsega 37.000 ha, vinogradi pa obsegajo 9000 ha. Prebivalstvo se bavi tudi s proizvodnjo tobaka in bombaža, vendar zavzema žito 82% celotne kulturne površine. Močno je razvita tudi živinoreja. V industrijski in obrtni produkciji ter v trgovini pa je zaposlenih okrog 11.000 delavcev in namščencev.

ve; da pa mora za otroka plačevati, to je sodišče določilo. — Tilka se je morala siliti, da je premagala svoje razburjenje in da se ni izdala. Ko bi bila gostilničarka bistrovidnejša, bi bila morala opaziti, kako so tujko zadelo njene pripovedi o Končniku. Tako pa je brezskrbno klepetala in pripovedovala, da se je Končnik poleg kmetije lotil še vseh mogočih reči, ki jih ne razume. Ljudje že vedo povedati, da je njegovo nekdanje bogastvo skopnelo, da je že ves v dolgovi in da bo prejel ali slej zaropotalo. Pa tudi ni čudno; mož je cel brezverec in leto in dan ne zajde v cerkev — kako naj bi bilo potem kaj božjega blagoslova na njegovem početju! — Ker gostilničarka ni nehala pripovedovati, se je Tilka izgovorila, da je trudna, in se je umaknila v svojo sobo, kjer se je zgrudila na stol in zahtela. Kar treslo jo je. Od raznih misli jo je zabočela glava. Preudarjala je, če ne bi bilo najbolje, ko bi se takoj obrnila in vrnila. Nazadnje se je odločila, da bo poiskala svojo nekdanjo prijateljico Treziko...

Kratko in hladno je pripovedovala nesrečna žena svojo zgodbo, kakor da pripoveduje o usodi kakega tujega človeka. Ko je Trezika dolgo molčala, je vprašala Tilka skoraj razburjeno:

»Ali mi imaš kaj očitati?«

»Za božjo voljo — ne,« je odgovorila prijateljica; »smiliš se mi tako, Tilka!«

»Povej, ali je vse res, kar mi je gostilničarka povedala o Juriju!«

»Da mora za otroka plačevati, to je res. Ampak s škerjančkovno že dolgo več nima kaj. Pri sodišču sta se dajala in sta se v hudem ločila.«

»Te sramote mu ne bom nikoli odpustila.«

»Tilka, odpustiti mora človek vedno. Saj je Jurij tudi usmiljenja vreden.«

»Njega na noben način nočem srečati... Pa otroka bi rada videla... Ali ne bi bilo mogoče, da bi Katra otroka sem k tebi pripeljala, Trezika?«

»Moj Bog, Tilka, Katra je že rajna; o božiču je umrla.«

»Umrla? Katra? Ti ljubi Bog! — — — Kako pa je z otrokoma?«

Trezika je z obema rokama prišla Tilko za desnico in jo stisnila ter dejala skoraj s prošnjo:

»Trdna bodi, Tilka — saj si že toliko prestala!«

Tilka je strahovito prebledela in se stresla, hip je pomolčala in potem izbruhnila:

»Trdna sem. Nič mi ne prikrivaj! Že vem: otroka sta tudi umrla — kar povej!«

»Ne, samo Ančka je umrla — šele pred tremi tedni — možgani so se ji vneli,« je jecala Trezika. »Gospodinja je otroka zanemarila.«

desnem krilu kadeta Kučkovskega, ki je bil jačji in višje rasti od njega. Car je vprašal kadeta: »Kako ste se drznili prerasti svojega vladarja?« Mladenci pa ni bil samo orjak, marveč tudi drznež in bistre glave, ter je odvrnil: »To je krivda Vašega Velikanstva«. Nikolaj I. se je namršil nad drznostjo: »Kaj si rekeli? Moja krivda?« »Da, Velikanstvo, v službi Vašega Velikanstva nas tako dobro hranijo, da ni mogoče, da bi človek ne raste!« Car je bil navdušen nad tem odgovorom. Obrnil se je k poveljniku korpusa in ga pohvalil, da tako dobro vzgaja častniški naraščaj, Kučkovskega pa je takoj ukazal premeštit v gardni polk.

(Dalje sledi)

*